

Meraklı Sıla

Aşı
Çalışması

© Bu kitabın her hakkı ONburda Yayınlarına aittir.

İçindeki şekil, yazı, resim ve grafiklerin yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Editör
Hatice DURSUN

Ressam
Murat KAPLAN

Dizgi / Grafik
OnburdaYayincilik
Grafik Servisi

Baskı
UYGUN BASIN
ve TİC.LTD.ŞTİ
Çınar Cd. Kavak Sk. No: 34
Bahçelievler/İST.

ONburda
yayincılık

Kuva-i Milliye Mah. Hasan Tahsin Cad. No: 50/B Karesi/BALIKESİR

0266 243 50 64

0532 637 10 85

www.onburdayayinlari.com

e-satış: www.onburdayayinlari.com

/onburdayayincilik

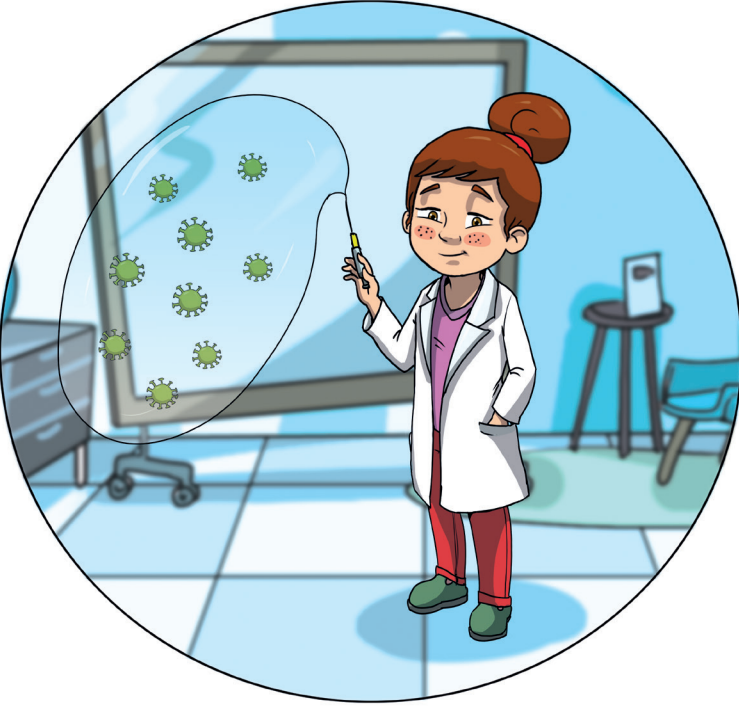

/onburdayayincilik

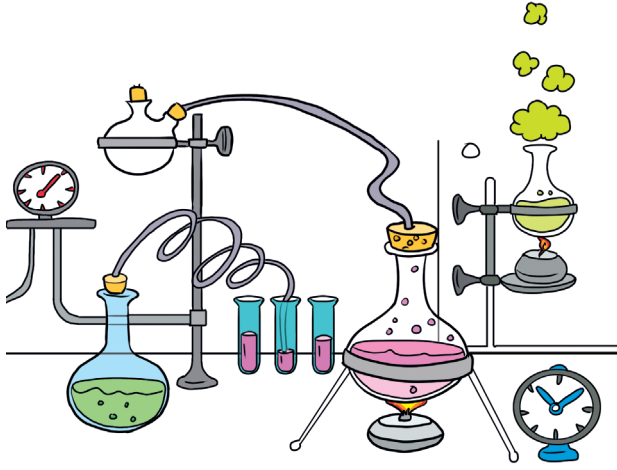
"Benim manevi mirasım bilim ve akıldır."

Mustafa Kemal ATATÜRK

*Sıla Aşı Çalışmasında macerasıyla
neyi öğrenmiş olabilir?
Resimlere bakarak tahmin et.*

SILA AŞI ÇALIŞMASINDA

Komőumuz Umut ağabey uzman biyologdur. Bir laboratuvarda göreve baőlayacakmıő. Laboratuvarda hastalıklar için aşı çalışmaları yapılıyormuő. O da ortaya çıkan bazı hastalıklar üzerine araştırma çalışmaları yapacaktmıő. Eėitim hayatı boyunca hep bu anı düőlemiő. “Hastalıklara are bulmak ve insanları iyileőtirip mutlu etmek için tüm zamanımı bu iőe harcayacağım. Dünyada çok sayıda çaresi aranan hasta-

lık var. Bilim insanları da gece gündüz sürekli laboratuvarında çalışıyorlar. İnsanlar onlardan güzel haberler bekliyor. Ben de bu yolda ilerleyip aşı geliştirmek istiyorum”, dedi.

Umut ağabey bunları anlatırken çok heyecanlıydı. Bir an önce göreve başlayıp aşı çalışması yapmak istiyordu. Onun bu heyecanı beni de çok etkilemişti. Zaten onu hep örnek alıyorum. Belki ben de Umut ağabey gibi biyoloji okuyup laboratuvarında çalışırım. Aşı bulurum ve hastalıkları iyileştiririm.

Aşı bulunduğunda hastalık insanlara zarar veremez hâle geliyormuş. Ben de bebekken çok sayıda aşı olmuşum. Olduğum bu aşılar sayesinde hiç hastalanmamışım. Geçen yıl da grip aşısı olmuştum. Sonbahar ve kış aylarını grip olmadan geçirmiştim.

Düşündüm de aşı olmasaydı hastalıklara karşı nasıl da çaresiz kalacaktık. Hasta-

vabını Umut ağabeyden öğren, dedi annem.

— Evet, anne tüm aşıların nasıl bulunduğunu ve aşıları kimlerin bulunduğunu öğrenmek istiyorum. Zaman da gelmiş. Ben Umut ağabeye gideyim. Beni bekliyor, dedim.

Evden çıkıp iki kat üstte oturan Umut ağabeye gittim. Beni gülümseyen yüzüyle karşıladı. Eve girince çok sayıda meyvenin olduğu bir meyve salatasını ikram etti.

— Meyve vücudumuzu güçlendirir. Hastalıklara karşı bizi korur. Tabi sebze ve diğer yiyeceklerden de yeteri kadar yemeliyiz, dedi Umut ağabey.

— Sabah kahvaltımı çok kuvvetli yapıyorum. Yumurta, bal, zeytin, peynir... yiyorum. Hiç yemek ayırmam, dedim.

— Sen zaten örnek bir çocuksun. Aşığı merak edip buraya gelmeden belliydi. İstersen sorularına geçelim, dedi Umut ağabey.

— Salgın hastalıkların araştırma yeri olan laboratuvarlar iyi ki kurulmuş. Buralar olmasaydı insanlar bu hastalıklarla baş edemezdi, dedim.

— Laboratuvarlar bilim insanlarının ömürlerinin çoğunu geçirdikleri yerler. Hastalıklarla mücadele merkezleri, dedi Umut ağabey.

— Aşırıyı araştıran bilim insanları aşırı, hemen insanlar üstünde mi deniyorlar? Aşının iyi gelip gelmediğini nasıl anlıyorlar? Dedim.

Umut ağabey bilgisayarın ekranında bir deneyi gösterip:

— Aşılar geliştirilirken en önemli bölümde burası. Yani aşının hastalığa iyi gelip gelmediğini anlamak için bir takım deneyler yapılıyor. Bu deneyler için bazı hayvanlardan faydalanılır. Hastalık virüsü verilmiş hayvana aşı yapılır. Hayvan iyileşirse bu sefer hastalığı olan insanlardan istekli olan-

— Salgın olmasından çekiniyormuş. Gözümüz haberlerde olacak. Gerçi Çin bize çok uzak bir ülke ama hastalıklar da kolay yayılıyor, dedi annem.

Hemen dünya haritasından Çin'in olduğu yere bakmaya karar verdim. Haritayı açınca Çin'in çok uzaklarda olduğunu gördüm. Aramızda çok sayıda ülke vardı. Bu virüsler bu kadar uzaktan bize gelebilir mi? Haritaya bakarken anne-me bunu sordum:

— İnsanlar birbirlerine bulaştırırlarsa virüsler kısa zamanda yaygınlık gösterirler. Eğer salgına dönüşecekse hastalığın olduğu yerde önlem alınır. Hastalığa yakalananlar tedavi olana kadar kontrol altında tutulabilir. Buna karantina deniliyor. Böylece hastalık yapan virüs dışarıya çıkamaz. Umarım Çin'de bunu yaparlar, dedi annem.

ğüs bölgesinde ağrı belirtileri olduğu bilgisi var.” Ülkemizde henüz hasta yok. Eğer hasta olursa onların vücut değerleri laboratuvarlar tarafından değerlendirilecektir. Görev yaptığım laboratuvar da koronavirüsle ilgili çalışmalar yapılıyor. Ben de bu ekibin içindeyim. Aşı çalışmaları uzun süren çalışmalar. Kesin sonuçlar alınınca sizlerin de haberi olacaktır, dedi Umut ağabey.

— Habere göre salgının olduğu Vuhan kentinde günlerdir okula gidilmiyormuş. Pazar yerleri kapalıymış. Salgının yayıldığı ülkelerde ise henüz bu tarz önlemler yokmuş. Sanırım daha fazla insanda olursa önlem alacaklar, dedi babam.

— Salgın için yeterli önlem alınmazsa çok sayıda insana yayılır. Hatta dünyadaki tüm insanlar bu salgından etkilenir. Ticaret

Virüsün elektro mikroskop ile çekilmiş görüntülerini televizyonda gördüm. Küçük bir topa benziyordu. Her yerinde dikenleri vardı.

Bu dikenli yapısıyla ağızımız ya da burnumuzdan giriyordu. Oradan da kana karışıyordu. Sonunda akciğerlere yerleşiyordu. Burada akciğerlerin görevini yapmasını engelliyordu. Nefes alıp vermeyi zorlaştırıyordu. Bunu animasyon şeklinde göstermişlerdi. Çok öğreticiydi. Sanki herkes televizyondan fen bilgisi, sağlık dersi öğreniyordu. Tüm arkadaşlarım bir anda koronavirüs uzmanı olmuştu. Tüm günümüz onu konuşmakla geçiyordu.

Birkaç hafta sonra hepimizi endişelendiren haberler gelmeye başladı. Koronavirüs hasta sayısı artmıştı. Sayının artmasından dolayı bir haber daha geldi. “Okullar bir haftalığına tatil edildi.”

da oturan Selin'le konuşuyordum. Yaşam bizim için sanki bir kafesin içinde geçiyor gibiydi.

Bu durumdan kurtulmanın kesin yolu ise aşı bulunmasıydı. Umut ağabey ve diğer bilim insanları uzunca bir zamandır çalışıyorlardı. Şimdilik iyi bir haber yoktu.

Aklıma çok sayıda soru takılmıştı. Aşı daha uzun süre bulunmazsa hiç okula gidemeyecek miyiz? Karnemi alamayacak mıyım? Sürekli evde mi oturacağız? Kendimi muhabbet kuşum Bici'ye benzetmiştim. Onun gibi sürekli kafesin içindeydim. Sadece pencereden dışarıya bakabiliyordum.

Aklıma türlü çareler geliyordu. Sihirbaz Mandırake'yi arayıp beni biyolog yapabilir misin? Umut ağabeyle birlikte laboratuvar-da insanlık için çalışayım. Koronavirüs salgınından insanlığı kurtarmaya katkı sağlayayım. Çocuklar okula gidebilsin. İnsanlar rahatlıkla sokağa çıkabilsinler.

içinde kendimi laboratuvarda buldum. Üstümde her tarafımı kapatan beyaz bir giysi, yüzümde maske, elimde de eldivenler vardı.

Umut ağabeyin yardımcısı olmuştum. Diğer bilim insanlarıyla da tanıştım. Tanışmanın ardından hemen Umut ağabeyim bana bir görev verdi.

— Sıla, virüsün yapısını inceliyoruz. Sen de ışıklı mikroskop altında virüsün yapısını incele. Virüste belirlediğin tüm özellikleri yaz, dedi.

Hemen bana verilen bu görevi yapmaya başladım. Işıklı mikroskop altında virüsleri görünce “Demek ki insanları hasta eden sizlersiniz. Bakalım neymiş sizin özellikleriniz. Bunları belirleyip aşığı bulacağız,” dedim. Virüsler küçük uzantılarıyla hareket ediyorlardı. Işığın altında onları dev gibi görüyordum. Küçük uzantılarıyla insan hücresine tutunuyorlar-

